

مقایسه ویژگی‌های شخصیتی خودپایی و احساس جویی ورزشکاران (نخبه و غیر نخبه) و غیر ورزشکاران

محمد علی اصلاحخانی^{*} پروانه شمسی پور دهکردی، امیر شمس

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۱۰/۲

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۸/۱۰

چکیده

هدف تحقیق: هدف تحقیق حاضر مقایسه ویژگی‌های شخصیتی خودپایی و احساس جویی در ورزشکاران (نخبه و غیرنخبه) و غیر ورزشکاران بود. **روش تحقیق:** ۱۲۰ نفر از ورزشکاران مرد رشته‌های ورزشی بسکتبال، هندبال، والیبال، جودو و کاراته که عضو تیم‌های ملی و باشگاهی (۶۰ نفر عضو تیم ملی و ۶۰ نفر عضو لیگ دسته دوم و سوم باشگاهی) بودند و ۶۰ مرد غیر ورزشکار با دامنه سنی ۳۰-۲۰ سال، به صورت داوطلبانه انتخاب و پرسشنامه‌های خودپایی و احساس جویی را تکمیل نمودند. برای تحلیل داده‌های پژوهش، از شاخص‌ها و روش‌های آمار توصیفی و استنباطی شامل میانگین، انحراف معیار، تحلیل واریانس یک راهه، آزمون تعقیبی توکی و ضربی همبستگی پیرسون استفاده شد. **نتایج:** نتایج تحقیق نشان داد که به طور کلی متغیر خودپایی در ورزشکاران و غیر ورزشکاران تفاوت معنی داری دارد ($P < 0.001$). به بیان دیگر، خودپایی در ورزشکاران نخبه و غیر نخبه بالاتر از افراد غیر ورزشکار بود و ورزشکاران نخبه نیز در مقایسه با ورزشکاران غیر نخبه از خودپایی بالاتری برخوردار بودند ($P < 0.001$). همچنین آزمودنی‌های سه گروه از نظر میزان احساس جویی تفاوت معنی داری داشتند ($P < 0.001$). سطح احساس جویی در ورزشکاران نخبه و غیر نخبه از افراد غیر ورزشکار پایین‌تر بود و ورزشکاران نخبه نیز در مقایسه با ورزشکاران غیر نخبه از احساس جویی پایین‌تری برخوردار بودند ($P < 0.001$). علاوه بر این، بین متغیر خودپایی و احساس جویی هر سه گروه همبستگی منفی و معنی داری مشاهده شد ($P < 0.001$). **بحث و نتیجه گیری:** به طور کلی مربیان، روانشناسان ورزشی و دست اندک کاران تربیت بدنی و ورزش قهرمانی با به کارگیری نتایج حاصل از این تحقیق می‌توانند در ارتقای عملکرد ورزشکاران تاثیر مثبت بگذارد. زیرا شناخت به موقع مؤلفه‌های شخصیتی ورزشکاران در تصمیم گیری آن‌ها برای انتخاب و شناسایی استعدادهای مناسب در سطوح قهرمانی می‌تواند تأثیر گذار باشد.

واژه‌های کلیدی: خودپایی، احساس جویی، ورزشکاران نخبه و غیرنخبه، ورزشکاران ملی و باشگاهی، افراد غیر ورزشکار

The comparison of self-monitoring and sensation seeking personality characteristics in athletes (elite and non-elite) and non-athletes

Abstract

Introduction: The main purpose of this study was to compare self-monitoring and sensation seeking personality characteristics in athletes (elite and non-elite) and non-athletes. **Methods:** One hundred and twenty male athletes who were members of the national and the club teams, in Basketball, Handball, Volleyball, Judo and Karate, including 60 athletes from the national team and 60 from the second and third divisions and 60 male non-athletes (20-30 years) were voluntarily and filled out the sensation seeking and self-monitoring questionnaires. Data were analyzed using analyses of variance (ANOVA), and Pearson's correlation. When ANOVA indicated the presence of a significant difference, post-hoc comparisons using Tukey were applied to identify which mean differences were statistically significant. **Results:** Results showed that there is a significant difference in self-monitoring variable among athletes (elite and non-elite) and non-athletes ($P < 0.001$). Self-monitoring was higher among elite and non-elite athletes than non-athletes. Data also revealed that elite athletes had higher self-monitoring than non-elite athletes ($P < 0.001$). There was also a significant difference in sensation seeking variable among all three groups ($P < 0.001$). The level of sensation seeking in elite and non-elite athletes was lower than non-athletes and that for elite athletes was lower than non-elite athletes ($P < 0.001$). Moreover, there was negative and significant correlation between self-monitoring and sensation seeking among three group subjects ($P < 0.01$).

Key Words: Self- monitoring, sensation seeking, elite and non-elite athletes, national and club athletes, non-athlete

آدرس نویسنده مسئول: دکتر محمد علی اصلاحخانی

تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، کد پستی: ۱۹۸۳۹۶۳۱۱۳

E-mail: maslankhani@yahoo.com

که متغیر خودپایی با پیشرفت عملکرد و همچنین با سن آن‌ها همبستگی معنی داری ندارد.

همچنین متغیر دیگری که در حوزه روانشناسی ورزش کمتر بدان پرداخته شده، احساس‌جویی^۳ است. احساس‌جویی به عنوان یک ویژگی شخصیتی در گستره هیجانی موضوعی بسیار قابل ملاحظه است که آثاری مشهود و نتایج غیر قابل انکار بر روابط بین فردی دارد (۱۳). زاکرمن (۱۴)، واژه احساس‌جویی را برای گرایش افراد به جستجوی انواع گوناگون تحریکات، از لمس و نگاه کردن ساده تا خود نمایی ناشی از فعالیتهای مختلف به کاربرد. زاکرمن و همکاران (۱۵)، فورنهام (۱۶) و والون و همکاران (۱۷) بین احساس‌جویی با رفتارهای ضد اجتماعی، پرخاشگری و بی‌انضباطی ارتباط مثبت و معنی داری را بدست آوردند. همچنین، رجسکی و همکاران (۱۸) به این نتیجه رسیدند که افراد احساس‌جو و هیجان خواه، ورزش و تمرين را عاملی مهم در جهت افزایش هیجان مثبت و آرامش روانشناسی می‌دانند. شاپیرو (۱۹)، مایکل و راووسون (۲۰)، کرونین (۲۱) و بوتچر (۲۲) در پژوهش‌های خود دریافتند که ورزشکاران نمرات بالاتری را در مقیاس احساس‌جویی نسبت به غیر ورزشکاران بدست آورند. اما آنکیکا و همکاران (۲۳)، فرنز و همکاران (۲۴) و هرزاق (۲۵) در پژوهش‌های خود بر روی ورزشکاران به این نتیجه رسیدند که رابطه متغیر احساس‌جویی با غیر ورزشکاران معنی دار نیست. همچنین، بل و همکاران (۱۵) و ساکاگوچی و همکاران (۲۶) اظهار داشتند که ورزش و فعالیت بدنی باعث کاهش و تخلیه انرژی احساس‌جویی و افزایش خودپایی در ورزشکاران می‌شود. بر این اساس هر چه سطح خودپایی افزایش یابد کاهش احساس‌جویی و هیجان خواهی و به طبع آن افزایش سطح عملکرد را به همراه خواهد داشت. اما فرنز و همکاران (۲۴) و هرزاق (۲۵) در پژوهش‌های خود رابطه معنی داری را میان خودپایی و احساس‌جویی بدست نیاورند.

با وجود اهمیت و ارتباط شگرف و شناخته شده خودپایی و احساس‌جویی بر پیشرفت عملکرد ورزشکاران نخبه و غیر نخبه و تعداد بسیار کم پژوهش‌ها در این ارتباط، به نظر

مقدمه

ورزش و فعالیت بدنی علاوه بر رشد ابعاد جسمانی نقش مهمی در رشد روانی- اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی افراد به ویژه ورزشکاران بر عهده دارد (۱). از این رو در چند دهه اخیر، روانشناسان ورزش به ابعاد شخصیتی ورزشکاران توجه زیادی کرده‌اند. از جمله این ویژگی‌ها می‌توان به خودپایی^۱ اشاره نمود. روانشناسان ورزش خودپایی و خودنظم دهی^۲ را به عنوان دو عامل اثرگذار بر پیشرفت عملکرد ورزشکاران تلقی می‌کنند و پس خوراند حاصل از خودپایی را به بازده عملکرد وابسته می‌دانند. بر این اساس افزایش عملکرد به خودپایی مثبت منجر می‌گردد (۴،۳،۲). تحقیقات انجام شده در زمینه خودپایی بر این اعتقاد اشنايدر (۴،۵) استوار است که در تنظیم رفتار اجتماعی، افرادی که نسبتاً توسط عوامل موقعیتی هدایت می‌شوند (افراد دارای خودپایی بالا) در برابر عوامل اجتماعی و روابط بین فردی در مناسبات اجتماعی حساس بوده و رفتار اجتماعی آن‌ها از موقعیتی به موقعیت دیگر متفاوت است. در مقابل، افرادی که نسبتاً توسط گرایش‌های درونی هدایت می‌شوند (افراد دارای خودپایی پایین) به مشخصات بین فردی و موقعیتی پاسخ اندکی می‌دهند. به نظر اشنايدر (۷)، افرادی که خودپایی بالا دارند دارای یک مفهوم بنیادی نسبت به خود بوده و خود را بر اساس ارزش‌ها، باورها و منش‌های درونی توصیف می‌کنند. در حالی که افراد دارای خودپایی پایین مفهومی عملگرایانه از خود دارند و خود را بر اساس نقش‌ها و رفتارهای خود در زمینه‌های اجتماعی مختلف توصیف می‌کنند (۷). تأثیر فرآیند خودپایی بر نتایج عملکرد ورزشی، خصوصاً در کسب مهارت‌های حرکتی و پیشرفت در عملکرد ورزشی مورد توجه روانشناسان و محققان تربیت بدنی قرار گرفته است. بر این اساس، بل و همکاران (۱)، بنک (۲)، مک‌نیر و کیبل (۳)، ریسکا (۸)، انشل و پورتر (۹) و گازز (۱۰)، در طی تحقیقات خود با ورزشکاران جهت مشخص نمودن سطوحی از خودپایی که در اجرای مهارت‌های ورزشی تأثیر گذار است، به این نتیجه رسیدند که افزایش یک سطح از خودپایی به پیشرفت عملکرد و اجرای مهارت‌های ورزشی منجر می‌شود. همچنین کریستوفن و همکاران (۱۲) در پژوهشی که با کوهنوردان انجام دادند به این نتیجه رسیدند

1- Self-monitoring

3- Sensation Seeking

2- Self-regulated

شده است و به نقش جامعه پذیری و تعامل اجتماعی در هدایت رفتار توجه دارد. آرنت پایابی آن برای کل مقیاس ۰/۸۶ و برای مؤلفه‌های شدت و تازگی ۰/۵۶ و ۰/۸۲ به دست آورد. پوروفایی و همکاران (۲۸) ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس را ۰/۶۵ به دست آوردند. همچنین، پایابی مقیاس‌های خودپایی و احساس‌جویی در جامعه پژوهش حاضر به روش ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. این ضرائب برای کل آزمودنی‌ها، ورزشکاران نخبه، غیرنخبه و غیرورزشکاران به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۸۳، ۰/۷۷ و ۰/۷۱ و برای مقیاس احساس‌جویی به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۶۷، ۰/۵۹ و ۰/۷۱ بدست آمد.

تحلیل آماری

به منظور توصیف داده‌ها از شاخص‌های مرکزی و پراکنده‌گی نظریه میانگین و انحراف استاندارد و جهت تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش، از آزمون تحلیل واریانس یک راهه (ANOVA)، آزمون تعقیبی توکی و ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی داری ($P < 0.05$) استفاده شد. کلیه محاسبات آماری با استفاده از نرم افزار آماری SPSS ۱5.1 Vt انجام گرفت.

یافته‌های تحقیق

نتایج نشان داد خودپایی در گروه‌های مورد مطالعه در سطح ($P < 0.001$) معنی دار است (جدول ۱). نتایج آزمون تعقیبی توکی برای تعیین معنی داری در گروه‌ها نشان داد خودپایی ورزشکاران نخبه و غیرنخبه به طور معنی داری از خودپایی افراد غیرورزشکار بهتر است. همچنین این تفاوت در ورزشکاران نخبه و غیرنخبه نیز معنی دار بود ($P < 0.001$). نتایج پژوهش نشان داد که ورزشکاران نخبه و غیرنخبه از نظر مؤلفه‌های شدت و تازگی در سطح پایین تری از غیرورزشکاران قرار دارند ($P < 0.001$) و تفاوت این مؤلفه‌ها در ورزشکاران نخبه و غیرنخبه معنی دار ($P < 0.001$) بود. در متغیر احساس‌جویی، ورزشکاران نخبه و غیرنخبه نیز معنی دار ($P < 0.001$)

می‌رسد از میان عوامل روانشناختی دخیل در کسب موفقیت ورزشی، توجه به این دو خصیصه شخصیتی حائز اهمیت است. بر این اساس، پژوهش حاضر بر آن است تا به این سوالات پاسخ دهد که ۱) آیا صفات شخصیتی خودپایی و احساس‌جویی در ورزشکاران (نخبه، غیرنخبه) و غیرورزشکاران با هم تفاوت دارد؟ ۲) آیا بین صفات شخصیتی خودپایی با احساس‌جویی ورزشکاران (نخبه، غیرنخبه) و غیرورزشکاران رابطه معنی داری وجود دارد؟

روش تحقیق جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این پژوهش را کلیه ورزشکاران نخبه و غیرنخبه رشته‌های ورزشی هندبال، بسکتبال، والیبال، جudo و کاراته و غیر ورزشکاران با دامنه سنی ۲۰-۳۰ سال تشکیل می‌دهند. نمونه آماری پژوهش نیز متشکل از ورزشکاران نخبه ($n=60$)، ورزشکاران غیرنخبه ($n=60$) و غیرورزشکاران ($n=60$) بود که به صورت داوطلبانه از شهرهای تهران، اصفهان، شهرکرد و سمندج انتخاب شدند. ورزشکاران نخبه دارای مقام‌های ملی، آسیایی و جهانی بودند و ورزشکاران غیرنخبه فاقد مقام‌های مذکور بودند و در سطح لیگ دسته دوم و سوم فعالیت می‌کردند.

ابزار پژوهش

در ابتدا اطلاعاتی نظریه سن، نوع رشته ورزشی، مقام‌های اکتسابی و سال‌های تمرین از طریق پرسشنامه اطلاعات فردی جمع آوری شدند. اطلاعات مربوط به خودپایی از طریق پرسشنامه اشتایدر که یک مقیاس ۲۵ ماده‌ای است، جمع آوری شد. اشتایدر (۵) پایابی این پرسشنامه را ۰/۷۲ به دست آورد. غفاری (۲۷) در پژوهش خود با استفاده از روش تقسیم ماده‌های زوج و فرد، ضریب همبستگی بین نمرات دو نیمه آزمون محاسبه و پس از اصلاح با فرمول اسپیرمن-براؤن برابر با ۰/۷۵ ($P < 0.001$), به دست آورد. اطلاعات مربوط به احساس‌جویی نیز توسط مقیاس احساس‌جویی آرنت (AISS)^۱ جمع آوری شد. این مقیاس دارای ۲۰ ماده است که شامل دو خرده مقیاس تازگی (ماده‌های فرد) و شدت (ماده‌های زوج) است. مقیاس آرنت با مفهومی از احساس‌جویی هدایت شده که با نیاز به تازگی و شدت محرك به عنوان دو محور فرعی مشخص

جدول ۱. نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه جهت مقایسه نمرات خودپایی، احساس جویی و مولفه‌های تازگی و شدت

معنی داری	سطح	درجه آزادی	F	انحراف معیار	میانگین	شاخص آماری	
						مولفه ها	شدت
۰/۰۰۱	۲و۱۷۷	۵/۲۵	۱/۲۱	۱۵/۶۷	نخبه	خودپایی	
			۱/۸۷	۱۴/۹۸	غیر نخبه		
			۱/۲۸	۱۳/۴۲	غیر ورزشکاران		
۰/۰۰۱	۲و۱۷۷	۸/۴۹	۱/۳۳	۲۵/۱۷	نخبه	مولفه شدت	
			۱/۱۷	۲۶/۲۱	غیر نخبه		
			۲/۳۷	۲۷/۴۱	غیر ورزشکاران		
۰/۰۰۱	۲و۱۷۷	۸/۹۲	۱/۸۸	۲۳/۱۷	نخبه	مولفه تازگی	
			۱/۴۲	۲۴/۴۵	غیر نخبه		
			۲/۵۴	۲۶/۵۱	غیر ورزشکاران		
۰/۰۰۱	۲و۱۷۷	۱۲/۴۲	۱/۲۱	۴۸/۳۴	نخبه	احساس جویی	
			۲/۵۹	۵۰/۶۶	غیر نخبه		
			۱/۹۱	۸۳/۹۲	غیر ورزشکاران		

از ورزشکاران غیر نخبه و افراد غیر ورزشکار هوشیارتر و مصمم‌ترند (۳۱). به این ترتیب، بالا بودن خودپایی ورزشکاران نخبه و غیر نخبه از افراد غیر ورزشکار می‌تواند با هوشیاری، ثبات هیجانی، کنترل احساسات و مصمم بودن آن‌ها مرتبط باشد. به نظر اشنايدر (۵)، خودپایی بالا باعث عملکرد بهتر فرد می‌شود. به عبارت دیگر، فرد با عملکرد بهتر خودپایی را به صورت مؤثر تجربه می‌کند. به علاوه، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تفاوت معنی داری بین آزمودنی‌های سه گروه از نظر متغیر احساس جویی وجود دارد و میانگین نمرات ورزشکاران نخبه و غیر نخبه از افراد غیر ورزشکار پایین‌تر است. نتایج به دست آمده با یافته‌های فورنهام (۱۶)، والون و همکاران (۱۷)، شاپیرو (۱۹)، مایکل و راووسون (۲۰) و نریمانی و همکاران (۳۲)، همخوانی دارد. اما با یافته‌های رجسکی (۱۸)، کرونین (۲۱)، بوچر (۲۲) و اسمیت و همکاران (۳۳) ناهمسو است، که نشان دادند احساس جویی در ورزشکاران بالاتر از افراد غیر ورزشکار است. احتمالاً علت این ناهمسوی بین پژوهش‌های پیشین و پژوهش حاضر ممکن است ناشی از نوع رشتۀ‌های ورزشی، در این پژوهش‌ها باشد. در پژوهش حاضر از رشتۀ‌های (والیبال، بسکتبال، جودو، کاراته و هنبال) استفاده شده است. معمولاً افرادی که در این

بود. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین متغیر خودپایی با احساس جویی ورزشکاران نخبه، غیر نخبه و افراد غیر ورزشکار رابطه منفی اما معنی داری (۰/۰۱ < P < ۰/۳۶) وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف مقایسه ویژگی‌های شخصیتی خودپایی و احساس جویی در ورزشکاران (نخبه و غیر نخبه) و افراد غیر ورزشکار انجام گرفت. بر اساس نتایج به دست آمده تفاوت معنی داری بین افراد سه گروه در متغیر خودپایی وجود داشت. یعنی متغیر خودپایی در ورزشکاران نخبه و غیر نخبه بالاتر از غیر ورزشکاران بود و نمرات ورزشکاران نخبه از ورزشکاران غیر نخبه بالاتر بود. نتایج به دست آمده با یافته‌های پژوهشی بنک (۲)، ریسکا (۸)، انشل و پورتر (۹)، گائز (۱۰) و کریچفیلد (۲۹)، که دریافتند ورزشکاران از نظر متغیر خودپایی بهتر از افراد غیر ورزشکارند، همخوانی دارد. اما با نتایج کریستوفن و همکاران (۱۲) و یانگ برادلی (۳۰) ناهمسو است، که احتمالاً یکی از دلایل این ناهمسوی می‌تواند نوع ابزار مورد استفاده و جامعه آماری متفاوت مورد انتخاب باشد. همچنین مطالعات قبلی نشان داده اند که ورزشکاران نخبه

منابع

1. Tel Well RC, and Greenles LA. (2003). Developing competitive endurance performance using mental skills training. *Journal of Sport Psychology*. 17: 318-37.
2. Behnek L. (2001). Self – regulation: Briefs Review. *The online Journal of Sport Psychology*. 21: 43-47.
3. McNair PJ, and Cable NT. (1992). Self-regulation Training, state anxiety, and Sport performance: A psycho physiological case study. *Sport Psychologist*. 6(3): 213-229.
4. Martin MB, Anshe M H. (1995). Effect of self-monitoring strategies and task complexity on motor performance and affect. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 17: 153-70.
5. Snyder M. (1974). Self monitoring of expressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 30: 526-537.
6. Snyder M. (1979). Self monitoring processes: advances in experimental. *Social Psychology*. 12: 85-128.
7. Snyder M. (1978). Persons, situational, and the control of social behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 32: 637-44.
8. Ryska TA. (1998). Cognitive behavioral strategies and pre competitive anxiety among recreational athletes. *The Psychological Record*. 48 (4):697-704.
9. Anshel Mh and Porter A. (1996). Efficacy of a model for examining self-regulating with elite and non elite male and female competitive swimmers. *International*

رشته‌ها فعالیت می‌کنند نسبت به سایر رشته‌های پرخطر مانند کوهنوردی (۲۱) و اسکی (۲۲) از نظر خصلت احساس‌جویی در سطح پائین تری قرار دارند. دلیل دیگری بر اثبات این یافته، خود ورزش و فعالیت‌های بدنی است که منجر به تخلیه انرژی احساس‌جویی در افراد ورزشکار و در نتیجه پائین بودن آن نسبت به افراد غیر ورزشکار است (۳۵). بر اساس نتایج پژوهش حاضر، بین خودپایی با احساس‌جویی آزمودنی‌های سه گروه رابطه منفی اما معنی داری وجود داشت ($P < 0.01$) و $P = 0.36$. احتمالاً یکی از دلایل این امر را می‌توان به فعالیت بدنی و ورزش نسبت داد، چرا که فعالیت بدنی و ورزش باعث کاهش و تخلیه انرژی احساس‌جویی می‌شود. بر این اساس، زاکرمن و همکاران (۱۵) و ساکاگوچی و همکاران (۲۶) بین احساس‌جویی با رفتارهای ضد اجتماعی، پرخاشگری و بی‌انضباطی ارتباط مثبت و معنی داری را به دست آورده‌اند. همچنین برخی از تحقیقات نشان داده اند که این عوامل مانع از ایجاد روابط اجتماعی مناسب و یادگیری مهارت‌های اجتماعی در افراد با احساس‌جویی بالا می‌شود و در نهایت ارتباط بین خودپایی و احساس‌جویی را در پی خواهد داشت (۱۵، ۱۸).

بی تردید شخصیت و مشخصه‌های متفاوت آن یکی از مباحث عمده و محوری در روانشناسی ورزش و هدف نهایی همه بررسی‌های مربوط به انسان است. چرا که ویژگی‌های شخصیتی انسان را می‌توان جزء مهم ترین سؤالاتی دانست که در طی قرن‌ها کلیه رشته‌های علوم انسانی به دنبال پاسخ‌گویی به آن بوده اند (۳۴، ۳۵). در زمینه ورزش مؤلفه‌ها و مشخصه‌های شخصیت و عوامل روانی از مهم ترین متغیرهای به کار گرفته شده برای تشریح موفقیت‌ها و شکست‌ها در مسابقات ورزشی است.

در مجموع مردمان، روانشناسان ورزشی و دست اندکاران تربیت بدنی و ورزش قهرمانی می‌توانند با به کارگیری نتایج حاصل از این پژوهش در مؤلفه‌های شخصیتی خودپایی و احساس‌جویی در ارتقای عملکرد ورزشکاران تاثیر مثبت بگذارد. زیرا شناخت به موقع مؤلفه‌های شخصیتی ورزشکاران در تصمیم‌گیری آن‌ها برای انتخاب و شناسایی استعدادهای مناسب در سطوح قهرمانی می‌تواند تأثیر گذار باشد.

- Journal compilation Society for the Study of Addiction. 102, 71–78.
18. Rejeski WJ, Brawly LR, and Shumakher SA. (1996). Physical activity and health related quality of life. *Exercise and Sport Sciences Reviews*. 24: 71-108.
  19. Shapiro Brett S. (2006). Changes in affect, self-efficacy, motivation and performance among participants in a boring and challenging task. The Florida State University.
  20. Mikel L Hartman and Harve E Rawson. (2002). Differences in and correlates of sensation seeking in male and female athletes and non athletes Department of Psychology, Hanover College, Hanover, IN 47243, U.S.A.
  21. Croninc C. (1991). Sensation seeking among mountain climbers, *Journal of Personality and Individual differences*. 12(6): 653-654.
  22. Boutcher S. (1993). Emotion and Aerobic: in R N Singer, M Murphy, and L K Tennant (Eds), *Handbook of sport psychology*. New York: Macmillan (pp. 799-814).
  23. Ankica K, Lucia M, David L. (2006). Self – monitoring: A moderating role between acculturation strategies and adaptation of immigrants. *International Journal of Intercultural Relations*: 30: 141-157.
  24. Frind Porn and Punk. (2004). Sensation seeking in personal relationships. Internet activities and music preference among college students. California State University, Monterrey Bay, 100 Campus Center, Building 15, Seaside, California journal of sport psychology. 27: 321-336.
  10. Gans JB (2008). Self-Monitoring Across Age and Ability Levels: Teaching Students to Implement Their Own Positive Behavioral Interventions. *Journal of Preventing School Failure*. Vol. 53, No. 1. pp: 39-48.
  11. Bell NJ, Schoenrock Carol J and O'Neal Kerik (2000). Self-Monitoring and the Propensity for Risk. *European Journal of Personality*. Vol. 14: 107-119.
  12. Christopen B, Bert D, Arjan, loostuijin van Witte. (1999). The impact of personality on behavior in the mountain climbers. *Jounal of Personality and Individual differences*. 20: 343-347.
  13. Gordon M. (1992). Self esteem and sensation seeking as predictors of leisure – time visage and satisfaction adolescence. *Journal of consulting and clinical psychology*. Vol 60, No 3, pp: 595-604.
  14. Zuckerman M. (1979). *Sensation seeking. Beyond the optimal level of arousal*. Hillsdale, Lawrence Erlbaum.
  15. Zuckerman Marvin. (1994). *Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking*. Cambridge University press in New York.
  16. Furnham A. (2007). Personality Traits, Emotional Intelligence, and Multiple Happiness. *North American Journal of Psychology*. Vol. 9, No. 3, 439-462.
  17. Vallone D, Allen Jane A, Richard R Clayton and Haijun Xiao. (2007). How reliable and valid is the Brief Sensation Seeking Scale (BSSS-4) for youth of various racial/ethnic groups? *American*

34. Smith Ronald E, Ptacek J T, Smoll Frank L. (1996). Sensation Seeking, Stress, and Adolescent Injuries: A Test of Stress-Buffering, Risk-Taking, and Coping Skills Hypotheses. *Journal of Personality and Social Psychology*. Washington: Vol. 62, Iss. 6: pp: 1016-1026.
۳۵. عبدالی بهروز، مبانی روانی - اجتماعی تربیت بدنی و ورزش. انتشارات بامداد کتاب، فصل چهارم، سال ۱۳۸۴ - صفحه ۵۲-۵۱
36. Plouffe I. (1986). Sensation seeking and the Electro Dermal Orienting Response in Young and Orderly. Person, individual, Vole, 7. No 1.
- 93955.
25. Hertzog C. (2002). Met 6 cognition in older adults; Implications for Application. In T J Perfect, and B. Schwartz (Eds), *Applied met cognition*. London Cambridge University Press. (pp. 169-196).
26. Sakaguchi K et al. (2006). Influence of relationship status and personality traits on salivary testosterone among Japanese men. *Journal of Personality and Individual Differences*. Vol. 41: 1077 – 1087.
۲۷. غفاری مظفر. بررسی مکان مقایسه کنترل، خود پایی، سلامت روانی و هیجان خواهی در ورزشکاران حرفه ای و غیر ورزشکاران، پایان نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۴
۲۸. پور وفایی و همکاران. بررسی ارتباط فرم موسیقی با نت نوازندگان مرد شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی اهواز، ۱۳۷۶
29. Critchfield Thomas S. (1999). An unexpected effect of recording frequency in reactive self-monitoring. *Journal of Applied Behavior Analysis*. Vol. 32, Iss. 3: pp. 389, 391.
30. Young Bradley W. (2006). The effects of daily training logs on behavioral correlates of self-regulation in athletes. McMaster University (Canada), 258 pages.
31. Tutko TA, Lyon LP, and Ogilvie BC. (1996). *Athletic motivation Inventory*. Sna Jose, CA: Institute for the study of the athletic motivation.
32. Snyder M. (1974). Self monitoring of expressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 30: 526-37.
۳۳. نریمانی محمد و همکاران. مقایسه خودپایی و هیجان خواهی در ورزشکاران حرفه ای و غیر حرفه ای. پژوهش در علوم ورزشی سال ۱۳۸۴، شماره ۹ ، صفحه ۱۴۹-۱۳۷.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی